

Opis Przedmiotu Szacowania

Przygotowanie opracowania pod roboczym tytułem: „Ochrona mrówek (*Formicidae*) w planowaniu i realizacji przedsięwzięć”

I: Cel i zakres zamówienia

Cel opracowania:

W związku z prowadzonymi przez właściwe organy postępowaniami w zakresie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć na terenach, na których zostały zinwentaryzowane mrówki, istnieje potrzeba przygotowania wytycznych/ekspertyzy w celu wzmocnienia ochrony myrmekofauny zarówno na etapie planowania, realizacji jak i eksploatacji przedsięwzięcia. Celem przygotowania opracowania jest wskazanie najskuteczniejszych metod:

- inwentaryzacji mrówek (ze szczególnym uwzględnieniem gatunków podlegających ochronie prawnej);
- zabezpieczania kolonii pośrednio narażonych na uszkodzenie lub zniszczenie ze względu na oddziaływanie inwestycji;
- translokacji kolonii mrówek bezpośrednio narażonych na zniszczenie ze względu na oddziaływanie inwestycji.

Zabiegi translokacji kolonii mrówek, są dość często wykonywane podczas prowadzenia prac związanych z realizacją różnego typu przedsięwzięć. Przeprowadzane są one jednak różnymi metodami, często znacznie różniącymi się pomiędzy sobą, co prowadzi do niejednorodnych i często trudnych do przewidzenia skutków tego typu działań. Zatem kluczowym celem opracowania jest ujednolicenie metodyki translokacji kolonii mrówek przy jednoczesnym wskazaniu, w jakich sytuacjach takie działania są uzasadnione, a dodatkowo wskazanie pod jakimi warunkami mają szansę odnieść największy sukces i przyczynić się do zwiększenia ochrony populacji mrówek w Polsce.

Kontekst realizacji zamówienia:

Podczas prowadzenia inwentaryzacji przyrodniczej wykonywanej w celu złożenia dokumentacji do organów wydających decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, na terenach przyszłych inwestycji punktowych oraz liniowych stwierdzane są kolonie mrówek. Myrmekofauna tego terenu lub również terenu przyległego jest narażona na negatywne oddziaływanie bezpośrednie, jak i pośrednie oraz skumulowane inwestycji. Aby właściwie planować działania minimalizujące i/lub kompensacyjne dla mrówek konieczna jest wiedza na temat najskuteczniejszych metod inwentaryzacji, sposobów skutecznego zabezpieczania gniazd/kolonii oraz przenoszenia tych organizmów, a także skuteczności tych działań. Niezbędne jest także odpowiednie zaplanowanie monitoringu efektywności działań związanych z zabezpieczaniem i przenoszeniem kolonii mrówek.

Zakres opracowania:

Opracowanie musi uwzględniać następujące elementy:

1. Informacje na temat biologii i ekologii mrówek (ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych) wraz ze wskazaniem zagrożeń dla tych owadów, jakie niesie ze sobą realizacja różnego typu przedsięwzięć na terenie ich występowania.
2. Indykacja metod inwentaryzacji mrówek ze wskazaniem ich efektywności i skuteczności względem przygotowywanej dokumentacji dla różnych rodzajów inwestycji. Dodatkowo wskazanie rodzajów przedsięwzięć, dla których przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji mrówek jest niezbędne dla skutecznej ochrony tych owadów.
3. Charakterystyka poszczególnych gatunków mrówek objętych ochroną prawną wraz z opisem metod ich rozpoznawania z uwzględnieniem cech diagnostycznych.
4. Wskazanie metod zabezpieczania kolonii mrówek (jako działania minimalizującego), które nie wymagają przeniesienia lecz nadal pozostają narażone na oddziaływanie inwestycji wraz z oceną ich skuteczności.
5. Wskazanie metod przenoszenia mrówek jako działania minimalizującego i/lub kompensacyjnego oddziaływanie przedsięwzięcia na myrmekofaunę wraz z oceną ich skuteczności oraz ze wskazaniem ich zalet i wad.
6. Wskazanie dla jakich gatunków mrówek można stosować przedmiotowe metody zabezpieczania i przenoszenia kolonii (w szczególności uwzględniając gatunki chronione).
7. Szczegółowe wskazanie metodyki ww. działań (inwentaryzacji, zabezpieczania, przenoszenia) tj.:
 - 1) wymagania względem wykonawców i sprzętu,
 - 2) szczegółowy opis przebiegu inwentaryzacji/przenoszenia/zabezpieczania,
 - 3) charakterystykę miejsca, do którego należy przenosić mrówki,
 - 4) optymalne terminy wykonywania tych działań;
 - 5) wymagania względem wykonawców nadzoru nad przenoszeniem/zabezpieczaniem gniazd/kolonii.
8. Wskazania względem monitoringu porealizacyjnego przeniesionych gniazd/kolonii ze szczególnym rozwinięciem kwestii badania i dokumentacji udatności tych działań.
9. Zaproponowanie zapisów mogących znaleźć się w warunkach decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach związanych z zabezpieczaniem oraz przenoszeniem, a także późniejszą oceną skuteczności wykonanych czynności.

Opracowanie w zakresie inwentaryzacji, zabezpieczeń oraz przenoszenia kolonii nie musi dotyczyć każdego z gatunków oddzielnie, może być wykonane dla grup gatunków, jeśli ich wymagania, odnośnie do wskazanych wyżej działań są identyczne.

Dodatkowo do każdego z powyższych punktów wymagane będzie przygotowanie i zamieszczenie w treści opracowania fotografii, ilustracji oraz rysunków, które będą uzupełnieniem omawianych treści ze szczególnym uwzględnieniem zilustrowania metod zabezpieczania i przenoszenia kolonii mrówek tak, aby szczegółowo przedstawiały wymagany sprzęt oraz poszczególne etapy wykonywania tych działań.

Na potrzeby przedmiotowego opracowania wymagana będzie również analiza treści zbioru decyzji wydanych na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków mrówek objętych ochroną gatunkową przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska wraz ze sprawozdaniami

z przeprowadzonych na podstawie decyzji prac oraz uwzględnienie w opracowaniu wynikających z tej analizy wniosków. Zbiór ten obejmować ok. 100 decyzji oraz 50 sprawozdań. Analiza ww. zbioru zostanie również wykorzystana do sformułowania wniosków odnośnie stosowanych metodyk w zagadnieniach poruszanych w opracowaniu. Ww. zbiór decyzji wraz ze sprawozdaniami zostanie przekazany Wykonawcy przez Zamawiającego w sposób i terminie określonym w Umowie.

II: Zasady realizacji zamówienia

1. Wykonawca zobowiązuje się do przygotowania opracowania pod roboczym tytułem: „Ochrona mrówek (*Formicidae*) w planowaniu i realizacji przedsięwzięć”, zwanego dalej „**Dziełem**”. Wykonanie opracowania obejmować będzie:
 - 1) przygotowanie projektu ww. opracowania, zwanego dalej „**Projektem Dzieła**”;
 - 2) udział w konsultacjach treści Projektu Dzieła (zwanym dalej „**Konsultacjami**”) oraz przygotowanie ostatecznej wersji Dzieła do odbioru, z uwzględnieniem uwag zgłoszonych w trakcie Konsultacji.
2. Projekt Dzieła oraz Dzieło powinny prezentować informacje zgodne ze stanem prawnym i faktycznym aktualnym na dzień przekazania ich do akceptacji Zamawiającego.
3. Przy przygotowaniu Projektu Dzieła oraz Dzieła Wykonawca zobowiązany jest przeanalizować, a następnie uwzględnić zbiór decyzji wraz ze sprawozdaniami, o którym mowa w rozdz. I oraz najnowszą istniejącą literaturę krajową i zagraniczną, dotyczącą przedmiotowych zagadnień, analizując i adaptując/dostosowując rozwiązania tam zaproponowane do warunków panujących w Polsce.
4. Projekt Dzieła oraz Dzieło powinny zawierać spis: zdjęć, rysunków, wykresów, map, literatury i źródeł danych oraz literatury uzupełniającej dla poszczególnych zagadnień (jeśli to możliwe).
5. Zamawiający wymaga, aby język, jaki będzie użyty do napisania Projektu Dzieła i Dzieła, był jasny, precyzyjny oraz łatwy do zrozumienia również przez odbiorców niebędących ekspertami w zakresie będącym przedmiotem wytycznych.
6. Wykonawca jest zobowiązany do oznaczenia Projektu Dzieła oraz Dzieła poprzez:
 - 1) umieszczenie na stronie technicznej (druga strona strony tytułowej) informacji o źródle finansowania w brzmieniu: „Niniejszy materiał został sfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na podstawie umowy z dnia 9 września 2025 r. nr 317/2025/Wn50/NE-po/D o realizację zadania pn. „Wsparcie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w realizacji zobowiązań w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000”;
 - 2) umieszczenia, wraz z informacją, o której mowa w ppkt 1, logotypów NFOŚiGW, GDOŚ oraz logotypu zadania będącego przedmiotem ww. umowy, przy czym:
 - a) logotyp NFOŚiGW nie może być mniejszy od pozostałych logotypów;
 - b) wzór logotypu NFOŚiGW został określony w Instrukcji oznakowania przedsięwzięć dofinansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz obowiązków informacyjno-promocyjnych Beneficjentów NFOŚiGW dla umów podpisanych od 13 marca 2022 r.

opublikowanej na stronie: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/instrukcja-oznakowania-przedswiecz>;

- c) wzór logotypu GDOŚ został określony na stronie BIP GDOŚ: <https://www.gov.pl/web/gdos/materialy-do-pobrania2>;
 - d) logotyp zadania zostanie przekazany Wykonawcy przez Zamawiającego w trybie roboczym, na etapie realizacji zamówienia.
7. Wykonawca jest zobowiązany zastosować układ i formaty elementów projektu opracowania zgodnie z Wytycznymi dla autorów publikacji (załącznik nr 1 do OPS).
8. Szczegółowy opis przebiegu realizacji zamówienia zostanie przedstawiony w Umowie.

III: Przewidywane wymagania dotyczące autorów i kryteria oceny ofert oraz planowany termin realizacji zamówienia:

1. Na etapie postępowania wyboru Wykonawcy szacowanego zamówienia Zamawiający planuje wprowadzić wymogi dotyczące Zespołu autorów wytycznych, który powinien składać się co najmniej z jednego specjalisty, który:
- 1) posiada wykształcenie wyższe:
 - w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych: w dyscyplinie nauki biologiczne lub nauki o Ziemi i środowisku, lub
 - w dziedzinie nauk rolniczych: w dyscyplinie nauki leśne lub zootechnika i rybactwo, lub
 - w dziedzinie nauk weterynaryjnych w dyscyplinie weterynaria;
- zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 211) oraz
- 2) jest pierwszym autorem co najmniej dwóch publikacji naukowych dotyczących mrówek (owadów należących do rodziny *Formicidae*), przy czym przez **publikację naukową** należy rozumieć artykuł recenzowany, opublikowany w czasopiśmie naukowym albo w recenzowanych materiałach z międzynarodowej konferencji naukowej, przedstawiający określone zagadnienie naukowe w sposób oryginalny i twórczy, problemowy albo przekrojowy, opatrzone przypisami, bibliografią lub innym właściwym dla danej dyscypliny naukowej aparatem naukowym.
2. Przewiduje się, że na etapie postępowania wyboru Wykonawcy kryteria oceny ofert stanowić będą:
- 1) Liczba publikacji naukowych dotyczących mrówek (K1);
 - 2) Cena (K2);
 - 3) Liczba ekspertyz/publikacji naukowych dotycząca przenoszenia mrówek (K3).
- Publikacje naukowe należy rozumieć zgodnie z informacją podaną w rozdz. III pkt 1.2 (powyżej) przy czym Zamawiający dopuszcza wskazanie przez Wykonawcę tych samych publikacji na potwierdzenie spełniania kryterium K1 i K3 (publikacje mogą się powtarzać).
3. Planuje się, że zamówienie zrealizowane będzie w podziale na dwa główne etapy w podanych poniżej terminach:
- 1) Przygotowanie Projektu Dzieła – do ok. 4 miesięcy od dnia podpisania Umowy dotyczącej realizacji zamówienia, jednak nie później niż do połowy lipca 2026 r.;



- 2) Konsultacje wraz z odniesieniem do zgłoszonych uwag, modyfikacją treści Projektu Działu i przygotowaniem ostatecznej wersji Działu – do ok. 6 miesięcy od dnia podpisania Umowy, jednak nie później niż do połowy października 2026 r.

Załącznik do OPS:

Wytyczne dla autorów publikacji